

ØKOKRIM

Trendrapport

Enheten for finansiell etterretning

2021

Økokrim

Postboks 2096 Vika, 0125 Oslo

Telefon: 23 29 10 00

E-post: post.okokrim@politiet.no

Innhold

1. Formålet med rapporten	4
2. Datagrunnlaget	5
3. Rapportering av mistenkelige forhold (MT-rapporter)	6
3.1. Rapporteringspliktige	6
3.2. Rapportering av MT-rapporter	6
3.3. Innsendte MT-rapporter	7
3.4. Virksomhetsgrupper som sender inn MT-rapporter	7
3.5. Meldere som sender inn MT-rapporter	8
3.6. Meldere sett under ett	10
3.7. Unike meldere	11
4. Grunnlagskoder	12
5. Kriminalitetsområder	15
5.1. Mistanke om terrorfinansiering	15
5.2. Mistanke om arbeidslivskriminalitet	16
5.3. Mistanke om bedragerier og pengemuldyraktivitet	17
5.4. Mistanke om internettrelaterte overgrep mot barn	19
6. Hvem blir rapportert?	20
6.1. Kjønn	20
6.2. Alder	22
6.3. ID type	25
6.4. Statsborgerskap	26
6.5. Fødeland	27
6.6. Tidligere kjent for politiet?	27
6.7. Organisasjoner som blir rapportert	28
6.8. Næringskoder	29

1. Formålet med rapporten

Formålet med rapporten er å kartlegge og beskrive informasjonen de rapporteringspliktige sender inn til hvitvaskingsregisteret (ASK) ved Økokrim, jf. hvitvaskingsloven¹. Rapportene Økokrim mottar, blir analysert ved Enheten for finansiell etterretning (EFE). Resultatene i rapporten skal benyttes i EFEs interne prioriteringer, i EFEs kommunikasjon og i veiledning av de rapporteringspliktige. I tillegg er det et mål at informasjonen blant annet også skal kunne benyttes for arbeidet med Nasjonal risikovurdering (NRA).

Financial Action Task Force (FATF) sine anbefalinger legger til grunn at det skal føres statistikk over rapporter om mistenkelige forhold som mottas, og over informasjonen som formidles videre². Det er også krav om at det skal gis tilbakemeldinger og veiledning til både rapporteringspliktige og til tilsynsmyndigheter. Videre er det et krav at nytteverdien og bruken av informasjonen som mottas skal kunne dokumenteres³. Dette fordrer at EFE har en systematisk tilnærming til og oversikt over den informasjonen som rapporteres inn.

Tilsvarende trendrapport ble utarbeidet av EFE i 2017 for perioden 2011–2016. NRA 2020 og Økokrim sin trusselvurdering 2019–2020 omfatter risikovurdering av trusler, sårbarheter og risikoer for hvitvasking og terrorfinansiering. Moduser for hvitvaskingsaktivitet er derfor ikke beskrevet i denne rapporten, men tar for seg utvalgte kriminalitetsområder som har utpekt seg i perioden 2016–2021. Det gjøres noen sammenlikninger med resultatene fra 2011–2016 perioden. Rapporten er en empirisk analyse og resultatene er analysert, men ikke videre drøftet.

1 <https://lovdata.no/dokument/LTI/lov/2018-06-01-23>

2 <https://www.fatfgafi.org/media/fatf/documents/recommendations/pdfs/FATF%20Recommendations%202020.pdf>

3 <https://www.fatfgafi.org/media/fatf/documents/methodology/FATF%20Methodology%2022%20Feb%202013.pdf>

2. Datagrunnlaget

Dataene som ligger til grunn for analysen, er informasjon fra rapporter om mistenkelige forhold (MT-rapporter) innsendt til Økokrim i henhold til lov om tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering mv. Datagrunnlaget for rapporten er hentet fra perioden 01.01.2016–30.06.2021 og sammenlignes med data fra 2011–2016-perioden. Enkelte datagrunnlag har visse begrensinger, og data er kun innhentet fra perioden 2016–2020. I tillegg er det gjort uttrekk på datagrunnlaget tilknyttet kriminalitetsområder i kapittel 5. Disse uttrekkene er innhentet gjennom søkeord som knyttes til kriminalitetsområdene i grunnlagsteksten i MT-rapportene. Datagrunnlaget på disse områdene vil ikke være nøyaktig, men gir likevel en indikasjon på utviklingen.

Det gjøres også oppmerksom på at 2016- og 2021-dataene er dynamiske grunnet sanering, mulige feilregistreringer og oppdateringer. Dataene er derfor ikke endelige. Endelig 2021-data er tilgjengelig i årsrapporten 2021.

Det er i tillegg hentet ut statistikk fra Statistisk Sentralbyrå (SSB) fra 2019. Rapporten inneholder sammenlikninger fra disse uttrekkene i forhold til data fra hvitvaskingsregisteret.

3. Rapportering av mistenkelige forhold (MT-rapporter)

3.1. Rapporteringspliktige

Hvitvaskingslovens § 4 angir hvem som faller inn under loven som rapporteringspliktig til Økokrim.

En vesentlig endring i hvitvaskingsloven f.o.m. 1. juli 2017⁴ innebar at det ble forbudt for forhandlere av gjenstander å motta kr 40 000 eller mer i kontanter. Fra samme tidspunkt var ikke lengre forhandlere av gjenstander underlagt hvitvaskingsloven. Dataene som benyttes i rapporten, er dermed påvirket av lovendringen ettersom virksomhetsgruppen ikke lenger er rapporteringspliktig.

I 2018 trådte ny hvitvaskingslov i kraft (lov av 1. juni 2018 nr. 23). Loven bygger på FATFs anbefalinger samt EUs fjerde hvitvaskingsdirektiv. Dette medførte at vi fikk nye rapporteringspliktige virksomhetsgrupper^{5,6}.

Agenter av betalingsforetak.

Hvitvaskingsloven kapittel 4 og 5, og § 40 og § 52 er nå gjeldende for agenter for betalingsforetak som er etablert i andre EØS land.

Vekslings- og oppbevaringstjenester av virtuell valuta

Rapporteringsplikten etter hvitvaskingsloven gjelder tilbydere av vekslingstjenester mellom virtuell valuta og offisiell valuta, samt oppbevaringstjenester for virtuell valuta. Dette omfatter plattformer og tjenester som tilbyr kunder å handle eller veksle en type virtuell valuta for en offisiell valuta, herunder plattformer som tilrettelegger for handel og vekslinger ved å koble kjøpere og selgere. Alle vekslinger mellom virtuell valuta og offisielle valutaer fra alle land er omfattet.

3.2. Rapportering av MT-rapporter

Dersom rapporteringspliktige avdekker forhold som kan indikere at midler har tilknytning til hvitvasking eller terrorfinansiering, skal det foretas undersøkelser for å få bekreftet eller avkreftet mistanken (jr. hvitvaskingsloven § 25). Dersom det etter nærmere undersøkelser er forhold som gir grunnlag for mistanke om hvitvasking eller terrorfinansiering, skal rapporteringspliktige oversende opplysninger til Økokrim om forholdene. (jf. hvitvaskingsloven § 26). I all hovedsak formidles MT-rapportene til EFE sitt hvitvaskingsregister, kalt ASK, via Altinn.

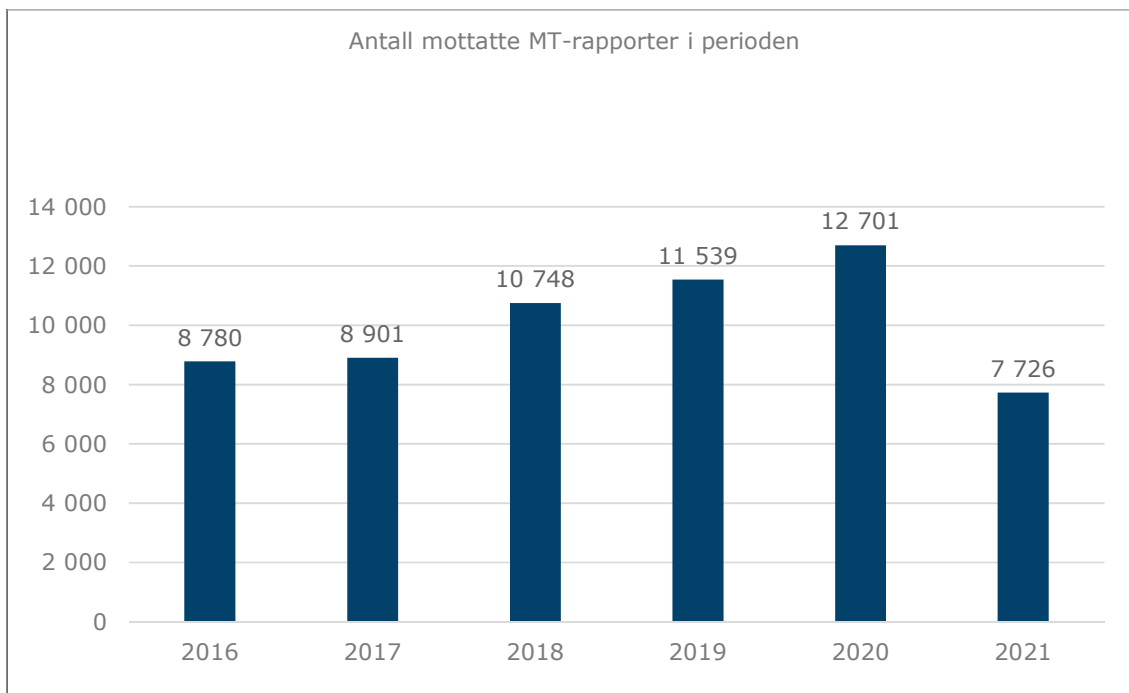
4 <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/endringer-i-hvitvaskingsloven-og-verdipapirhandelloven/id2557647/>

5 <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/endringer-i-hvitvaskingsloven-og-verdipapirhandelloven/id2557647/>

6 <https://www.finstilsynet.no/contentassets/c3262e6c85fc47c7ad77c7ee10282b72/veiledertil-hvitvaskingsloven.pdf>

3.3. Innsendte MT-rapporter

Av figur 1 ser vi at det har vært gradvis økning av antall innsendte MT-rapporter fra de rapporteringspliktige de siste seks årene. I 2016 ble det sendt inn 8 780 MT-rapporter. I 2020 var antall innsendte MT-rapporter økt til 12 701.

Figur 1: Antall innsendte MT-rapporter fra perioden 2016–2021

3.4. Virksomhetsgrupper som sender inn MT-rapporter

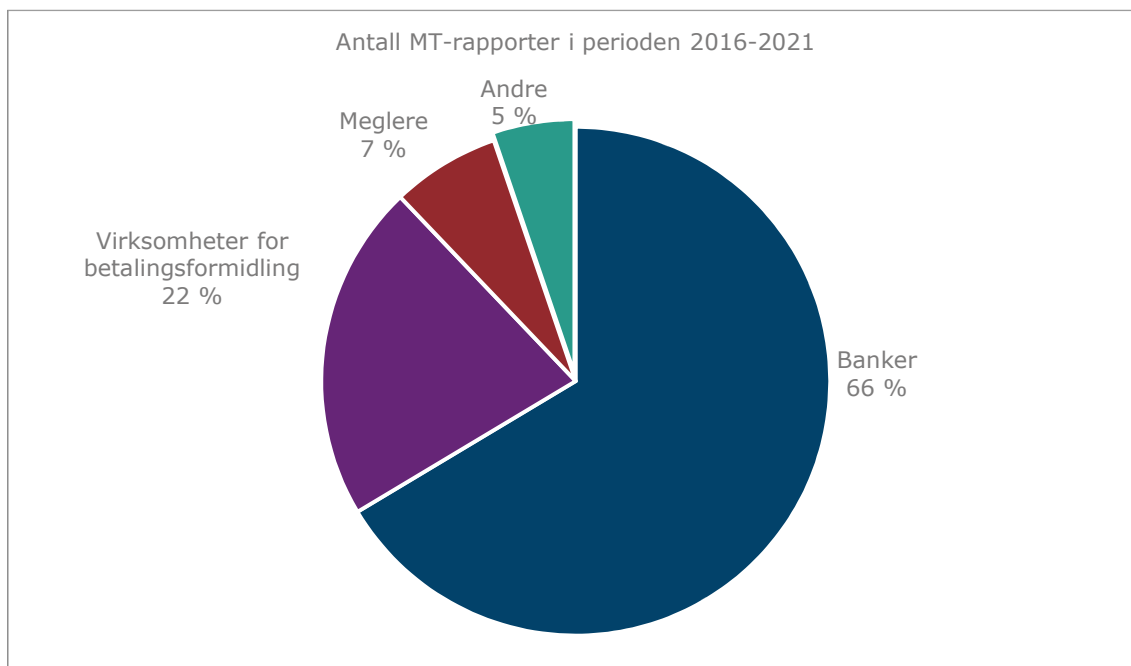
Hvitvaskingsloven deler de rapporteringspliktige inn i 22 virksomhetsgrupper, disse er igjen kategorisert i mindre virksomhetsgrupper i Altinn-skjema⁷.

Banker og virksomheter for betalingsformidling er de to virksomhetsgruppene som skiller seg vesentlig ut fra de resterende virksomhetsgruppene, med til sammen 88 prosent av alle innsendte MT-rapporter i perioden 2016–2021. Sammenliknet med perioden 2011–2016 ser vi en liten nedgang på 6 prosent fra virksomhetsgruppene banker og virksomheter for betalingsformidling (da med 94 prosent rapportering). Reduksjonen i prosent er på bakgrunn av økning i MT-rapporter fra andre rapporteringspliktige.

En tydelig endring fra 2011–2016 perioden er økt rapportering fra meglere, hovedsakelig eiendomsmeglere. Denne virksomhetsgruppen har hatt en gradvis vekst de siste 5 årene og rapporterer 7 prosent av totale rapporteringene i perioden 2016–2021. I 2016 utgjorde Meglere kun 1,5 prosent av den totale rapporteringen, mens i 2020 rapporterte de 9 prosent.

⁷ Advokater m.fl., Andre jf. Hv-loven § 4, Banker, e-pengeforetak, Forhandlere av gjenstander, Forsikringselskap, Meglere, Pensjonskasser, Postoperatører, Regnskapsførere, Revisorer, Verdi-papirforetak mv. og Virksomheter for betalingsformidling.

Av figur 2 ser vi at de tre gruppene som rapporterer mest i perioden er banker, virksomheter for betalingsformidling og meglere. Banker står for 66 prosent av rapporteringen, virksomheter for betalingsformidling 22 prosent og meglere 7 prosent.

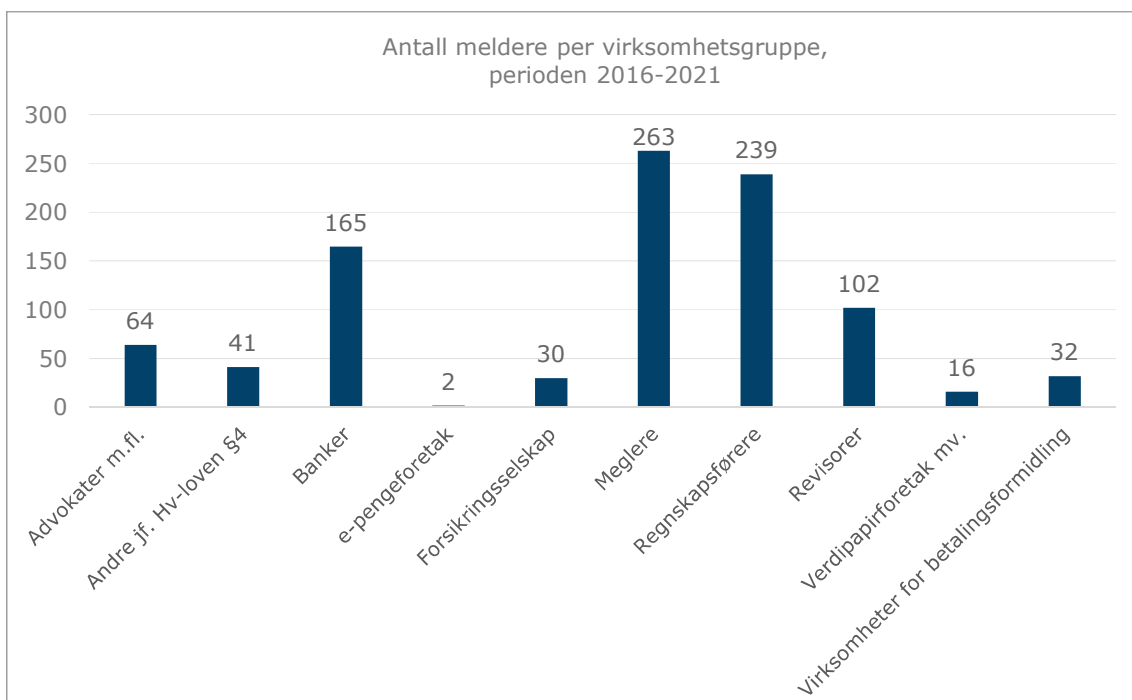
Figur 2: Antall MT-rapporter i prosent per år for perioden 2016–2021, fordelt etter virksomhetsgrupper.

Ser vi på kategorien «Andre», utgjorde pensjonskasser, e-pengeforetak, verdipapirforetak mv. advokater m.fl., revisorer, regnskapsførere, forsikringsselskaper og andre, jf. Hv-loven § 4, tilsammen 5 prosent av alle MT-rapportene. Andre, jf. Hv-loven § 4, har hatt en relativt stor økning fra 2016. Totalt utgjorde de omtrent 2 prosent av de totale rapporteringene i perioden 2016–2021. Dette skyldes i at vekslings- og oppbevaringstjenester av virtuell valuta (kryptoforhandlere) er inkludert i denne virksomhetsgruppen, og siden 2018 har antall rapporteringspliktige kryptoforhandlere økt.

3.5. Meldere som sender inn MT-rapporter

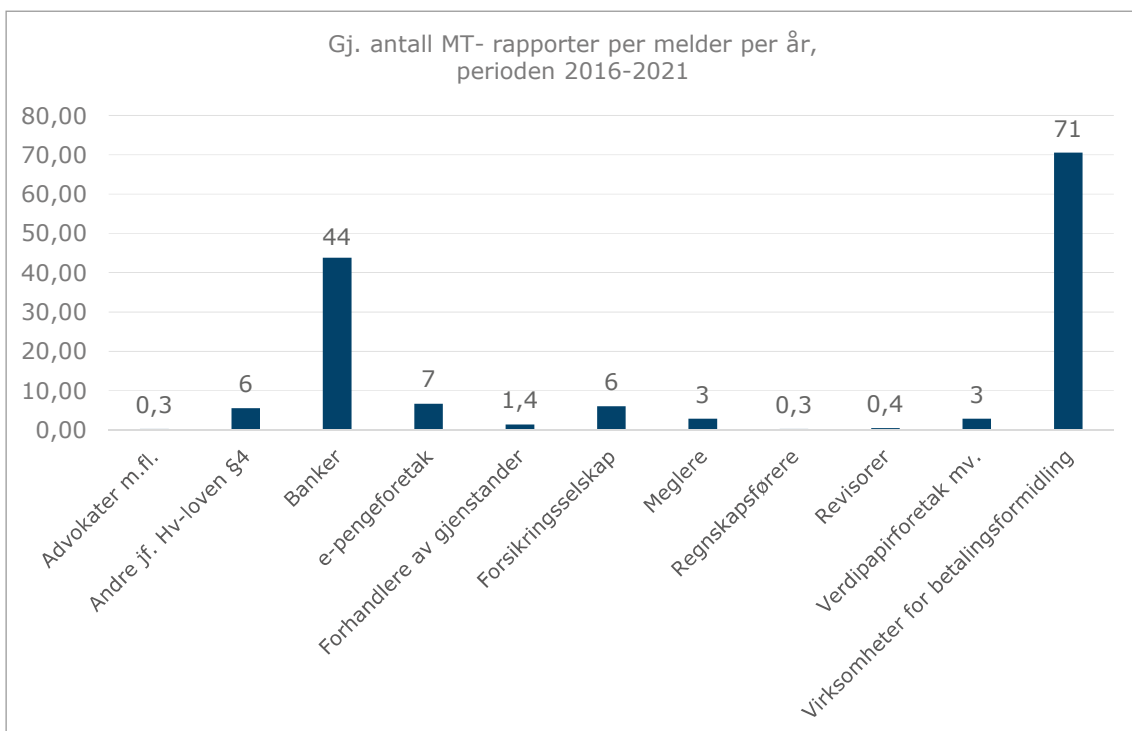
Ser vi på antall organisasjoner som sendte inn MT-rapporter, er det registrert 988 unike meldere i perioden 2016–2021. Antallet unike organisasjoner som har rapportert i denne siste perioden, har økt med 388 fra perioden 2011–2016.

Av figur 3 ser vi at meglere og regnskapsførere var de to virksomhetsgruppene som hadde flest unike meldere, etterfulgt av banker, i perioden 2016–2021. Det var 263 unike meglere, 239 unike regnskapsførere og 165 unike banker. Vi ser at meglere har hatt den største økningen, fra 68 til 263 foretak, i perioden 2016–2021. Derimot ser vi at revisorer har hatt en reduksjon. I 2011–2016 perioden var det registrert 138 revisorforetak, sammenlignet med 102 i perioden 2016–2021.

Figur 3: Antall meldere fordelt på virksomhetsgrupper i perioden 2016–2021

Figur 4 viser gjennomsnittlig antall MT-rapporter per melder per år. Vi ser at bildet endrer seg betydelig ved å inkludere gjennomsnitt per melder. Informasjonen indikerer at per melder så leverer virksomheter for betalingsformidling og banker langt flere rapporter enn de andre virksomhetsgruppene. Selv ved høyt antall unike meldere blant regnskapsførere og meglere, er rapporteringen fremdeles lavere enn virksomheter for betalingsformidling og banker.

Figur 4: Gjennomsnittlig antall MT-rapporter per melder per år i perioden 2016–2021.

3.6. Meldere sett under ett

Når vi ser på antall meldere per virksomhetsgruppe i forhold til antall MT-rapporter som hver gruppe har sendt, får vi frem hyppigheten i rapporteringen fra de enkelte virksomhetsgruppene (tabell 1). Dette forholdstallet viser at det var stor variasjon i rapporteringshyppigheten. Det er viktig å merke seg at noen virksomheter har sentralisert rapporteringsansvar og representerer dermed flere filialer enn det som fremgår av tallene, mens andre virksomheter representerer kun seg selv.

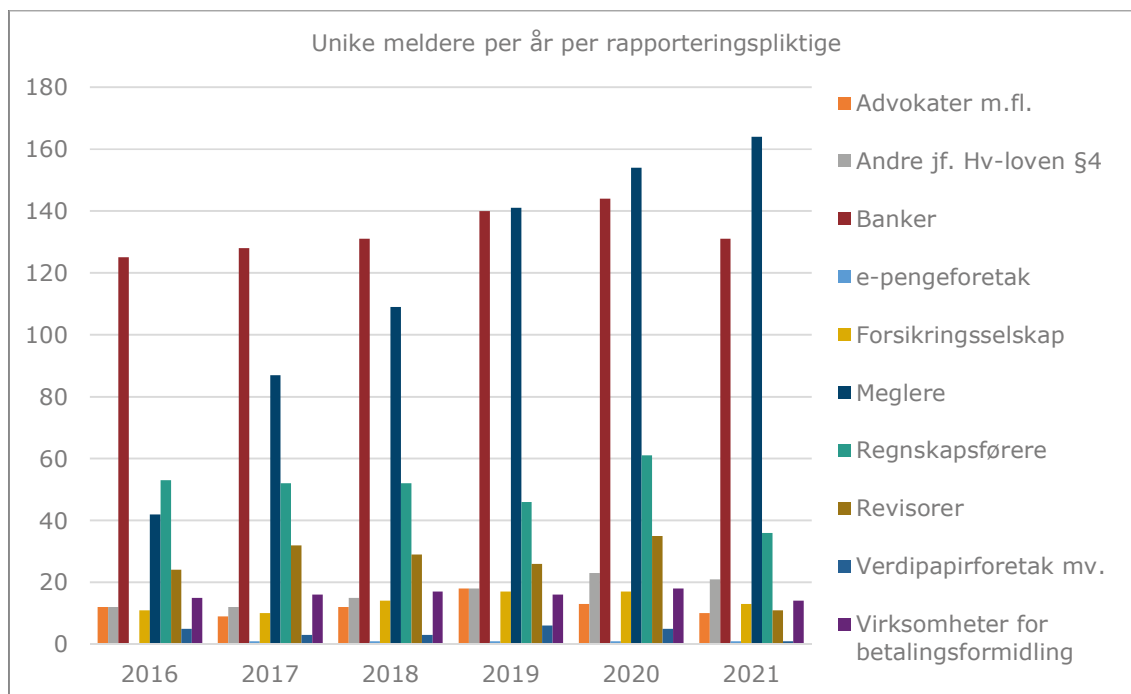
Banker og virksomheter for betalingsformidling sendte inn flest MT-rapporter i snitt per melder. Virksomheter for betalingsformidling sendte i snitt 420 rapporter per melder i perioden 2016–2021. Banker som sendte inn flest MT-rapporter totalt i perioden, hadde et gjennomsnitt i perioden på 252 MT-rapporter per melder.

MT-rapporter – Meldere pr. meldertype (Perioden 2016–2021)	Antall meldere	Antall MT-rapporter	Gj. antall rapport er pr. melder i perioden	Gj. antall rapporter pr. melder per år
Advokater m.fl.	64	103	2	0,3
Andre jf. Hv-loven § 4	41	1 309	32	5
Banker	165	41 616	252	42
Andre banker	23	765	33	5
Forretningsbanker	33	26 496	803	134
Sparebanker	109	14 355	132	22
e-pengeforetak	2	63	31,5	6
Forhandlere av gjenstander	34	90	3	1
Forsikringsselskap	30	1004	33,5	6
Livsforsikringsselskap	8	27	3	0,6
Skadeforsikringsselskap	22	977	44	7
Eiendomsmeglere og andre meglere	263	4 319	16	3
Eiendomsmeglere	252	4 180	16	3
Andre meglere	9	104	11,5	3
Regnskapsførere	239	395	2	0,3
Revisorer	102	258	2,5	0,4
Verdipapirforetak	16	48	3	0,5
Virksomheter for betalingsformidling	32	13 454	420	70

Tabell 1: Meldere per virksomhetsområde i perioden 2016–2021 sett under ett, absolutte tall

3.7. Unike meldere

Figuren under viser antall unike meldere per år per virksomhetsgruppe, og den gir oss dermed en indikasjon på antall individuelle rapporteringspliktige i perioden 2016–2021. Banker er den gruppen som naturlig nok har flest unike meldere per år. Gjennomsnittlig per år var det omtrent 130 unike meldere. Som forklart tidligere, har meglere hatt økt rapportering, og dette gjenspeiles i økning av antall unike meldere. Dette vises tydelig i den gradvise økningen av antall unike meldere per år. Virksomheter for betalingsformidling har derimot færrest unike meldere blant de tre største rapporteringsgruppene. Dette skyldes hovedsakelig at én rapporteringspliktig i virksomhetsgruppen står for majoriteten av antall MT-rapporter som er sendt. Vi ser også at regnskapsførere har et stort antall unike meldere, selv om det totale antall innsendte MT-rapporter er forholdsvis lavt.

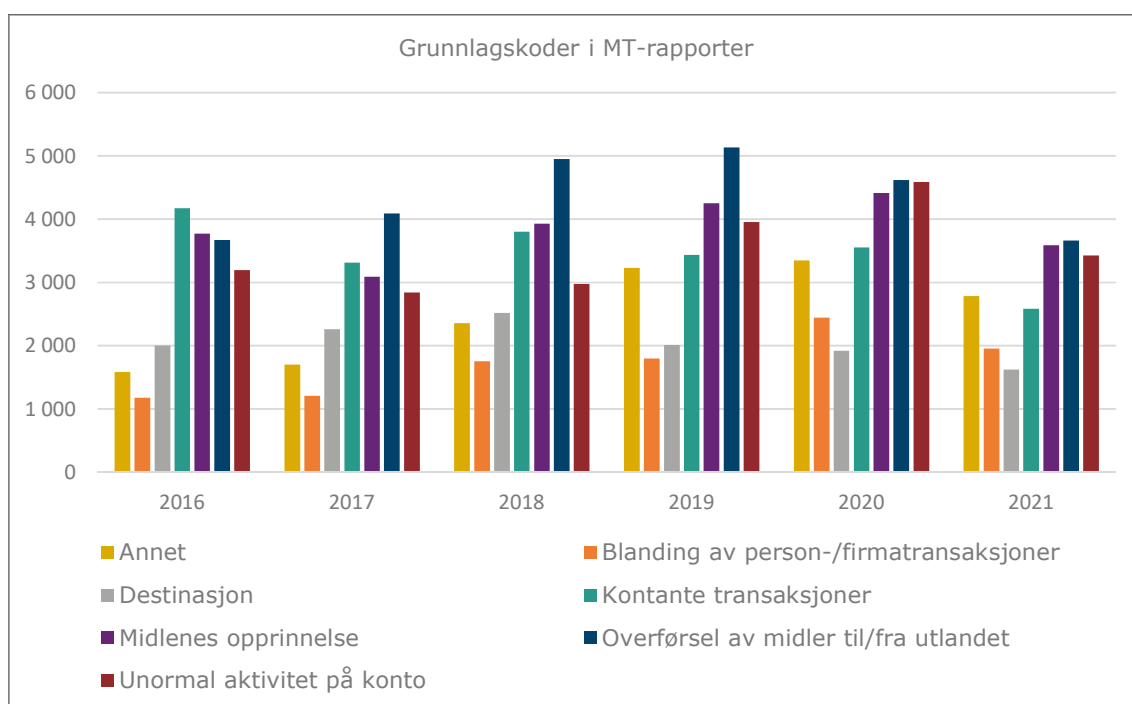

Figur 5: Fremstilling av unike meldere

4. Grunnlagskoder

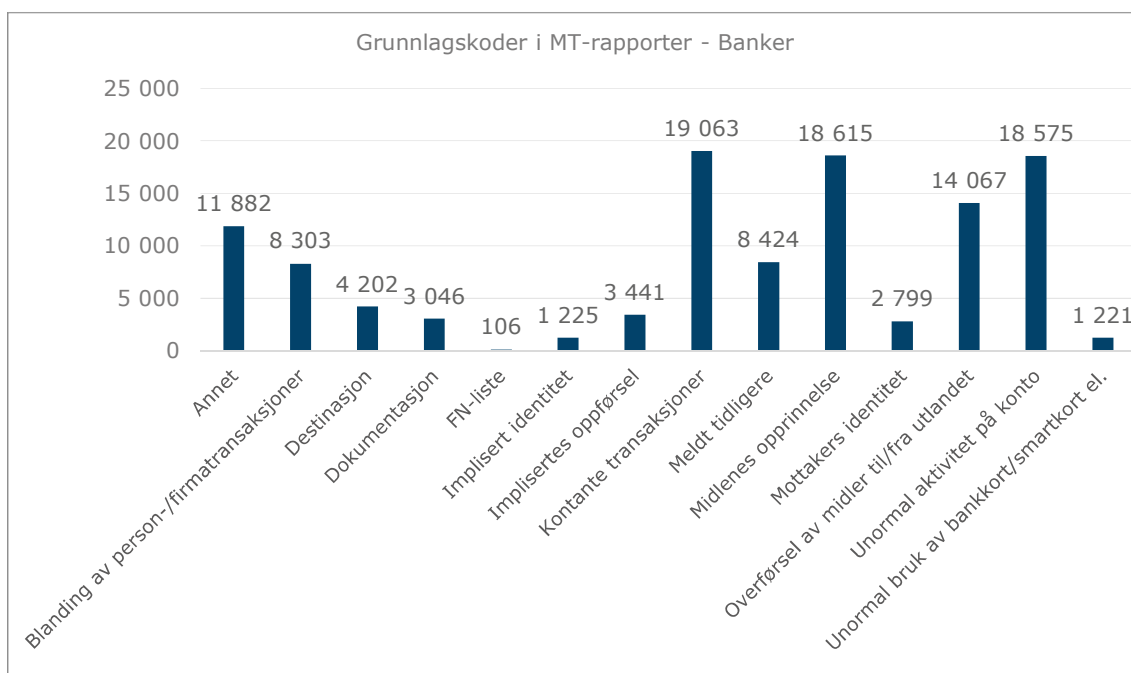
Ved innsending av MT-rapporter kan de rapporteringspliktige krysse av for en eller flere koder som beskriver grunnlaget for type mistanke knyttet til den mistenkelige transaksjonen (Altinn-skjema punkt 4.3). Det er mulighet for å benytte flere grunnlagskoder i samme MT-rapport.

Figur 6 gir en oversikt over grunnlagskoder som ble benyttet i MT-rapporter i perioden 2016–2021. Det er naturlig at ulike virksomhetsgrupper benytter ulike grunnlagskoder. Overførsel av midler til/fra utlandet og midlenes opprinnelse var de grunnlagskodene som ble mest benyttet i perioden 2016–2021. Dette er en endring fra perioden 2011–2016, da kontanttransaksjoner utgjorde den mest benyttede grunnlagskoden. Utover dette var følgende grunnlagskoder hyppigst benyttet: unormal aktivitet på konto, annet (grunnlagskoden annet benyttes sammen med andre grunnlagskoder eller når ingen andre av kodene synes å passe) og kontanttransaksjoner. Som beskrevet i punkt 3.4 var banker, virksomheter for betalingsformidling og meglere de virksomhetsgruppene som sendte inn flest MT-rapporter i perioden 2016–2021. Det vil være hensiktsmessig å undersøke de mest benyttede grunnlagskodene for hver av de tre virksomhetsgruppene.

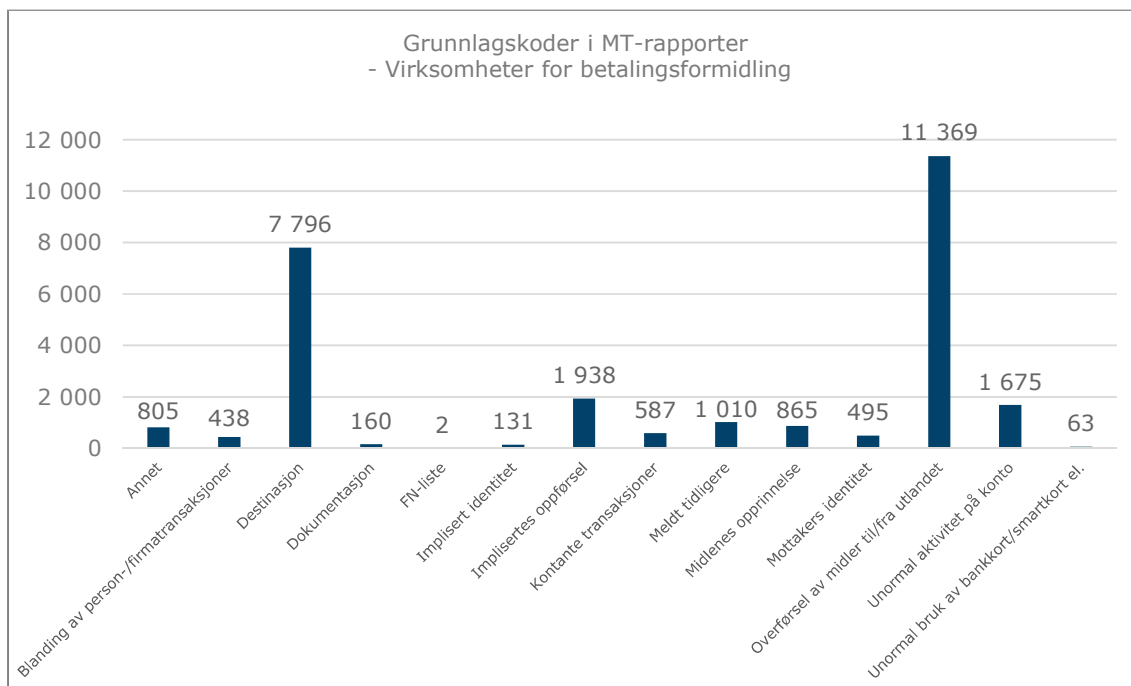
Figur 6: Grunnlagskoder benyttet i MT-rapporter i perioden 2016–2021

For banker var det kontanttransaksjoner som oftest vekket mistanke, etterfulgt av midlenes opprinnelse, unormal aktivitet på konto og overførslers til/fra utland.

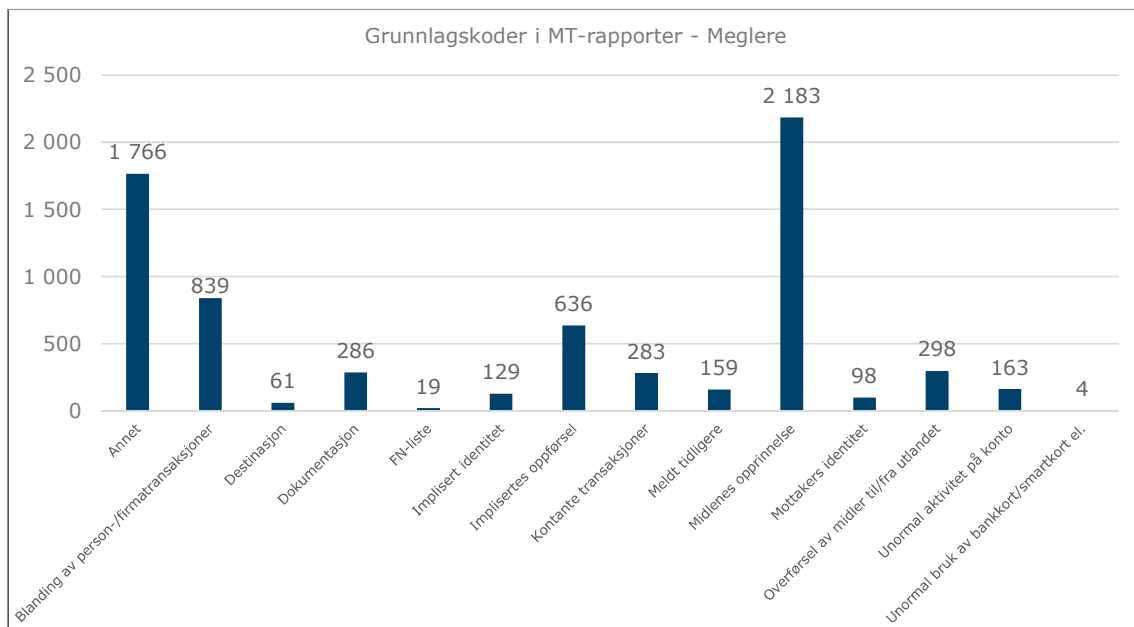
Figur 7: Grunnlagskoder benyttet i MT-rapporter av banker i perioden 2016–2021

Virksomheter for betalingsformidling benyttet naturlig nok grunnlagskoden overførslser til/ fra utland hyppigst, etterfulgt av destinasjon, implisertes oppførsel og unormal aktivitet på konto.

Figur 8: Grunnlagskoder benyttet i MT-rapporter av virksomheter for betalingsformidling i perioden 2016–2021

For meglere var det naturlig nok midlenes opprinnelse som var oftest benyttet, etterfulgt av annet, blanding av person-/firmatransaksjon og implisertes oppførsel.

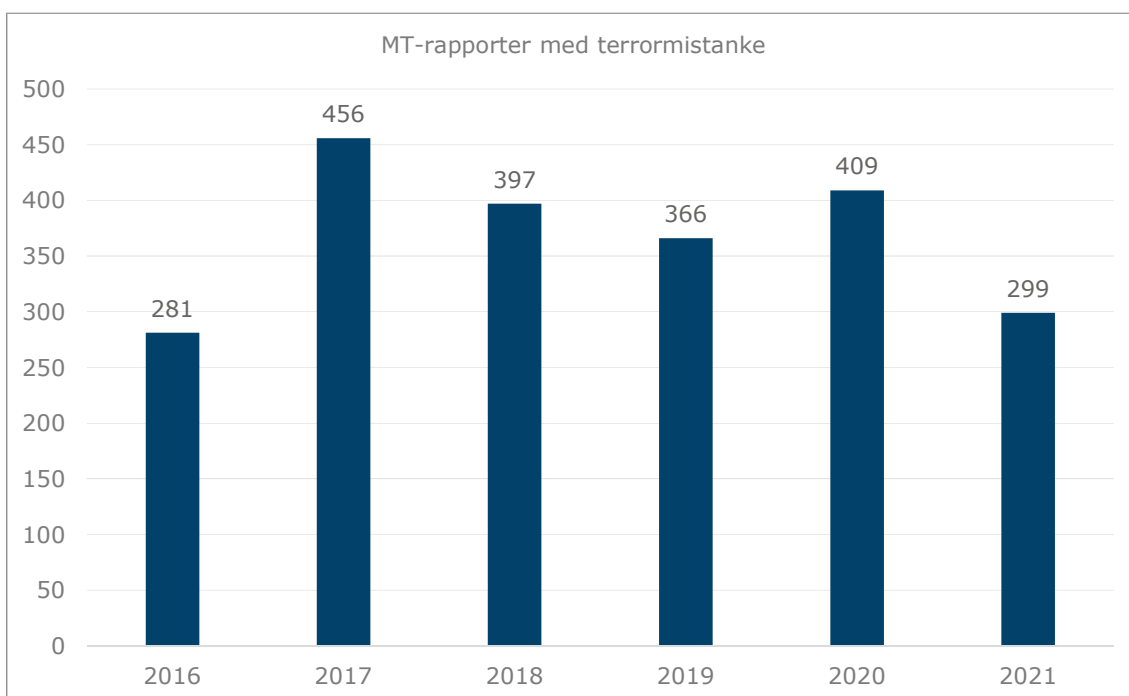
Figur 9: Grunnlagskoder benyttet i MT-rapporter av meglere i perioden 2016–2021

5. Kriminalitetsområder

Følgende er en trendanalyse av utvalgte kriminalitetsområder som har utpekt seg i perioden 2016–2021 på bakgrunn av utvikling eller fordeling i virksomhetsgruppene.

5.1. Mistanke om terrorfinansiering

Ved innsending av MT-rapporter kan de rapporteringspliktige krysse av for om de mistenker finansiering av terror (Altinn-skjema punkt 4.4).

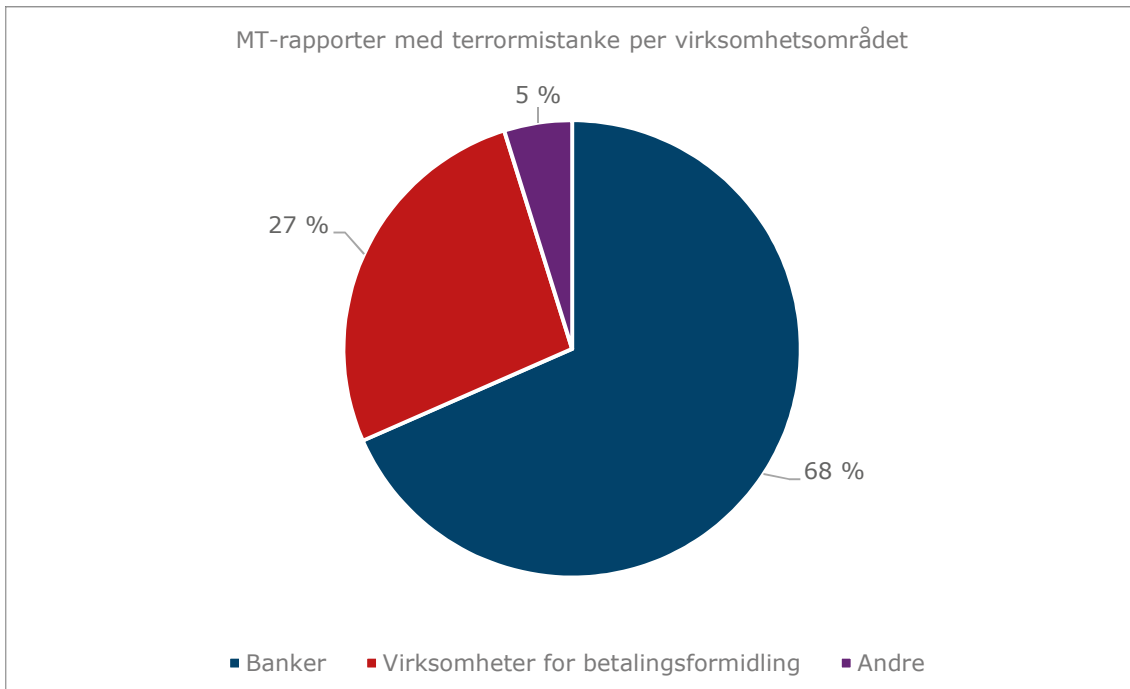

Figur 10: Antall MT-rapporter med terrormistanke per år

Figur 10 gir en oversikt over innsendte MT-rapporter med terrormistanke i perioden 2016–2021. MT-rapporter med mistanke om terrorfinansiering har hatt en marginal økning fra 2016 til 2021, men nesten fordobling i sammenliknet med perioden 2011–2016. Tabell 2 viser utviklingen uttrykt i prosent. Banker og virksomheter for betalingsformidling var de to virksomhetsgruppene som sendte inn flest MT-rapporter med mistanke om terrorfinansiering i perioden 2016–2021. Banker rapporterte inn flest med 68 prosent og virksomheter for betalingsformidling med 27 prosent av det totale antallet. Vi ser en liten økning blant andre som inkluderer meglere og andre, jf. Hv-loven § 4.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
SUM MTR med TM	281	456	397	366	409	299
Tot antall MTR	8 776	8 901	10 748	11 539	12 701	9 997
TM i prosent av totale antall MTR	3,2 %	5,1 %	3,7 %	3,2 %	3,2 %	3,0 %

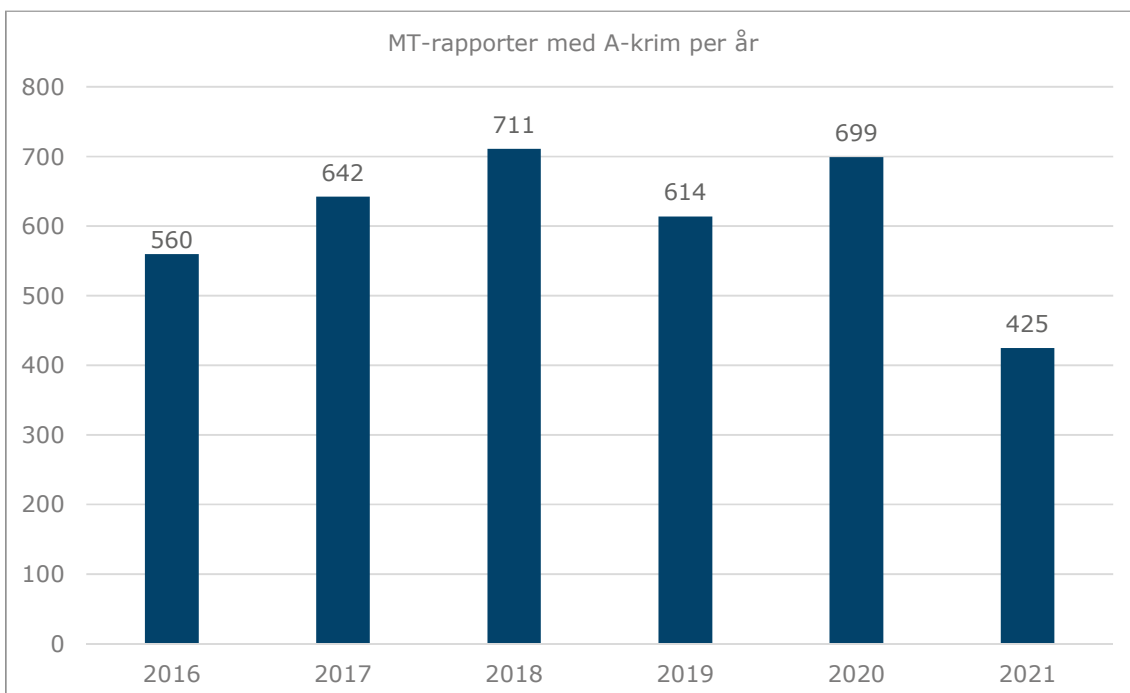
Tabell 2: MT-rapporter (MTR) med terrormistanke (TM) i prosent av det totale antall innsendte MT-rapporter

Figur 11: MT-rapporter med terrormistanke per virksomhetsgruppe

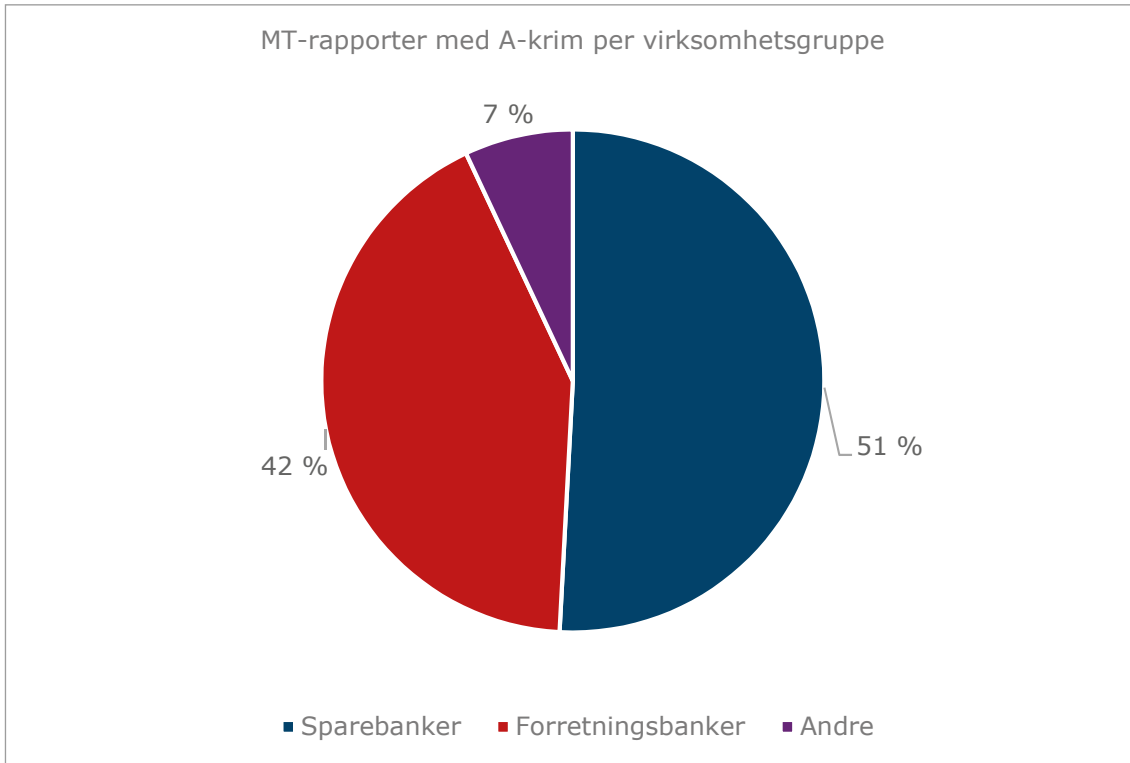
5.2. Mistanke om arbeidslivskriminalitet

I perioden 2016–2021 er det sendt inn 3 651 MT-rapporter forbundet med Arbeidslivskriminalitet (A-krim). Det gjøres oppmerksom på at antall MT-rapporter knyttet til A-krim sannsynlig vil være høyere enn uttrekket viser, og alle MT-rapporter tilknyttet A-krim ikke fanges opp av denne statistikken. Likevel kan vi se at antallet har holdt seg forholdsvis stabilt i perioden, med en liten reduksjon i 2019.

Figur 12: MT-rapporter med A-krim per år

Banker (fordelt mellom forretningsbanker og sparebanker) er virksomhetsgruppen som stort sett rapporterer mest A-krim aktiviteter.

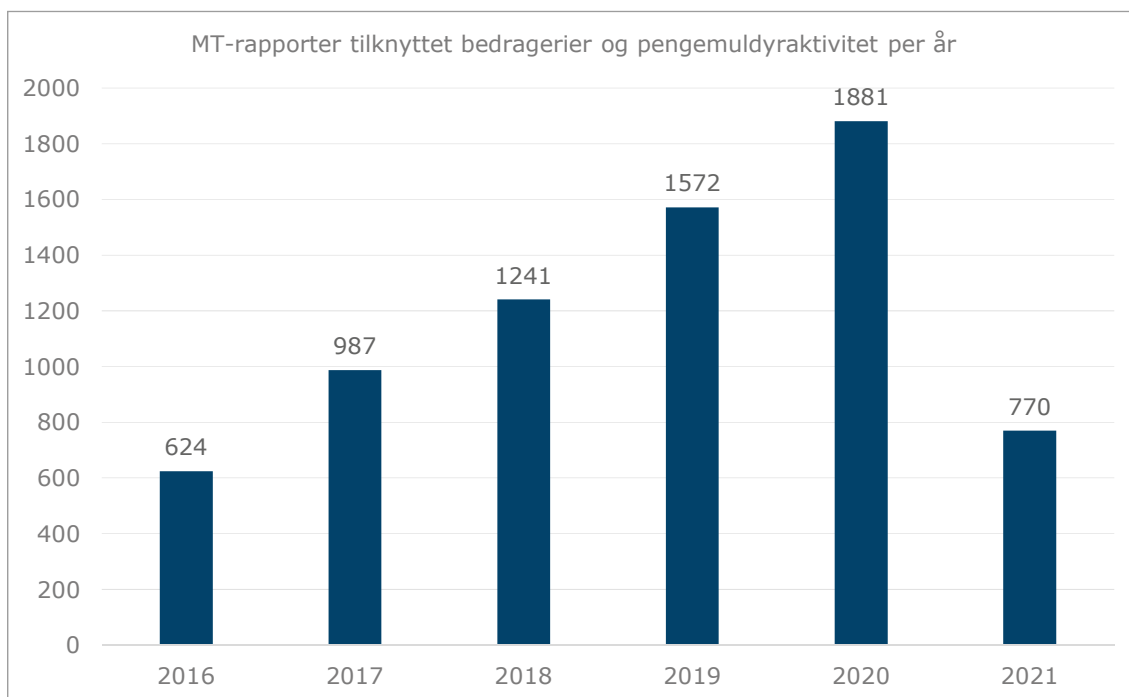

Figur 13: MT-rapporter med A-krim per virksomhetsgruppe

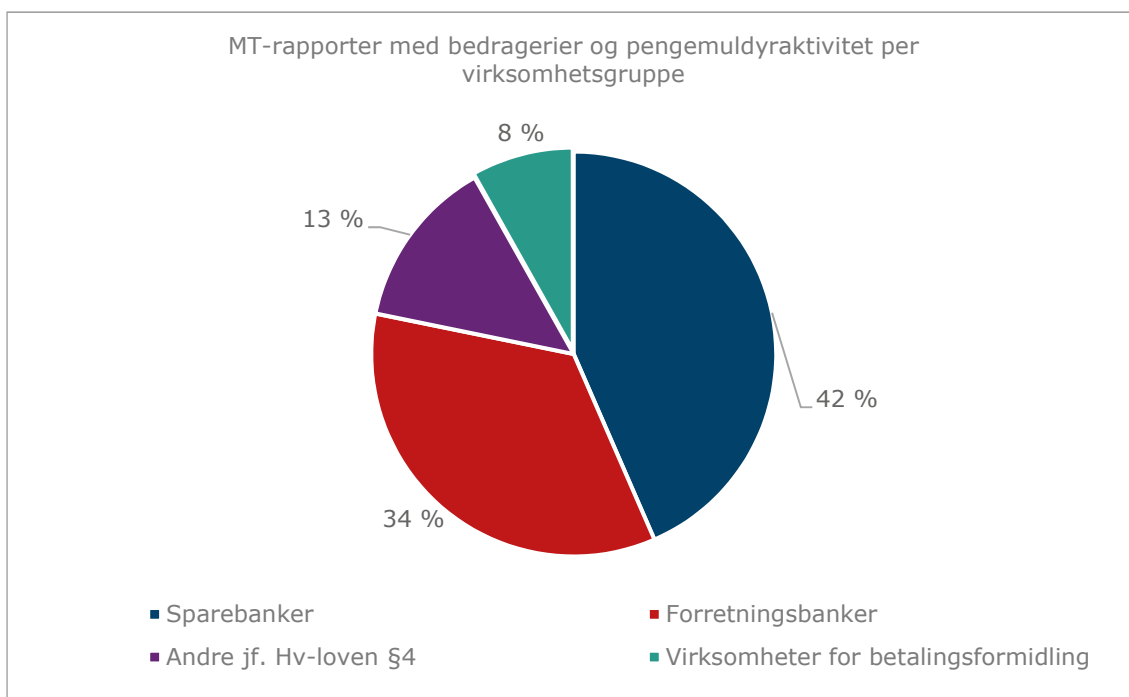
5.3. Mistanke om bedragerier og pengemuldyraktivitet⁸

I perioden 2016–2021 er det tilsendt 7 018 MT-rapporter forbundet med bedragerier/pengemuldyr (ekskludert forsikringssvindel). Dette har hatt signifikant økning i perioden. Bare i 2020 var det 1 881 rapporter tilknyttet dette. Forklaringen kan skyldes økte svindeltilfeller under pandemien. Banker, fordelt mellom forretningsbanker og sparebanker, er virksomhetsgruppen som rapporterer mest, etterfulgt av andre, jf. Hv-loven § 4, hvor kryptoforhandlere har en stor andel etter at gruppen ble rapporteringspliktig. Videre ser vi også at gruppen virksomheter for betalingsformidling rapporterer en god del innenfor bedragerier/pengemuldyr.

⁸ Et pengemuldyr er en person som mottar penger fra én person og overfører dem videre til en annen (digitalt eller i kontanter).

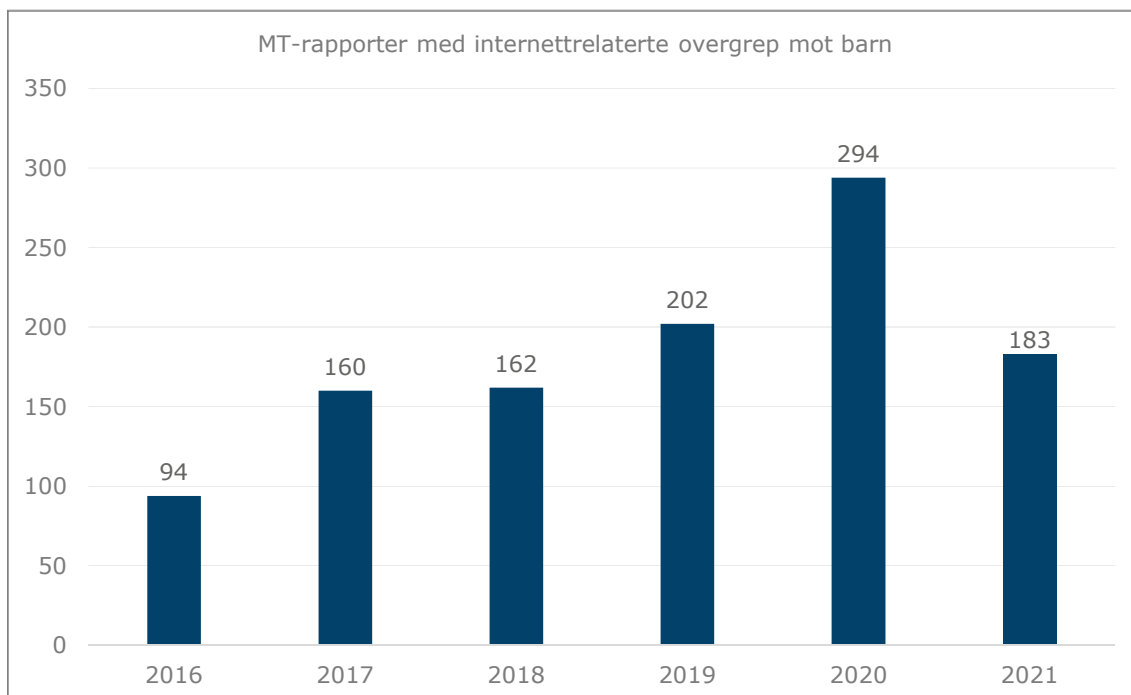

Figur 14: MT-rapporter tilknyttet bedragerier og pengemuldyraktivitet per år

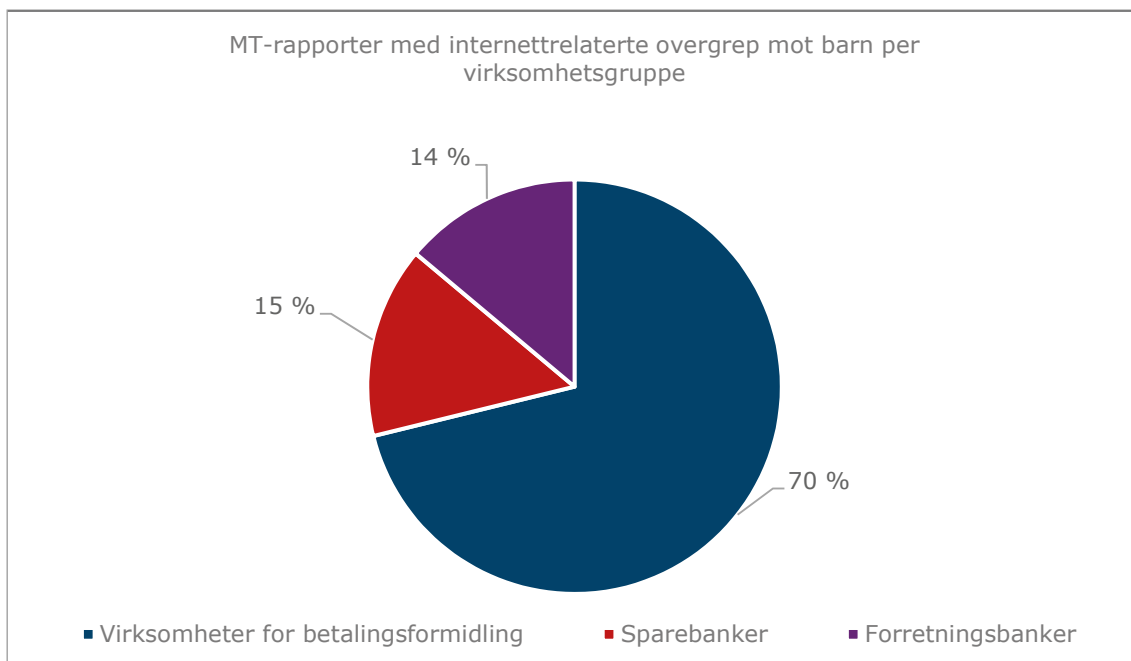
Figur 15: MT-rapporter med bedragerier og pengemuldyraktivitet per virksomhetsgruppe

5.4. Mistanke om internettrelaterte overgrep mot barn

Figur 16: MT-rapporter tilknyttet mistanke om internettrelaterte overgrep mot barn

I perioden 2016–2021 er det tilsendt 1 095 MT-rapporter forbundet med mistanke om internettrelaterte overgrep mot barn. Rapporteringen har holdt seg relativt lavt, men har i 2020 hatt en økning. Dette kan blant annet skyldes økt risiko for overgrep mot barn under pandemien, ifølge Europol⁹. Virksomheter for betalingsformidling rapporterer mer enn 2/3 av totalt antall rapporter innenfor internettrelaterte overgrep mot barn, etterfulgt av banker.

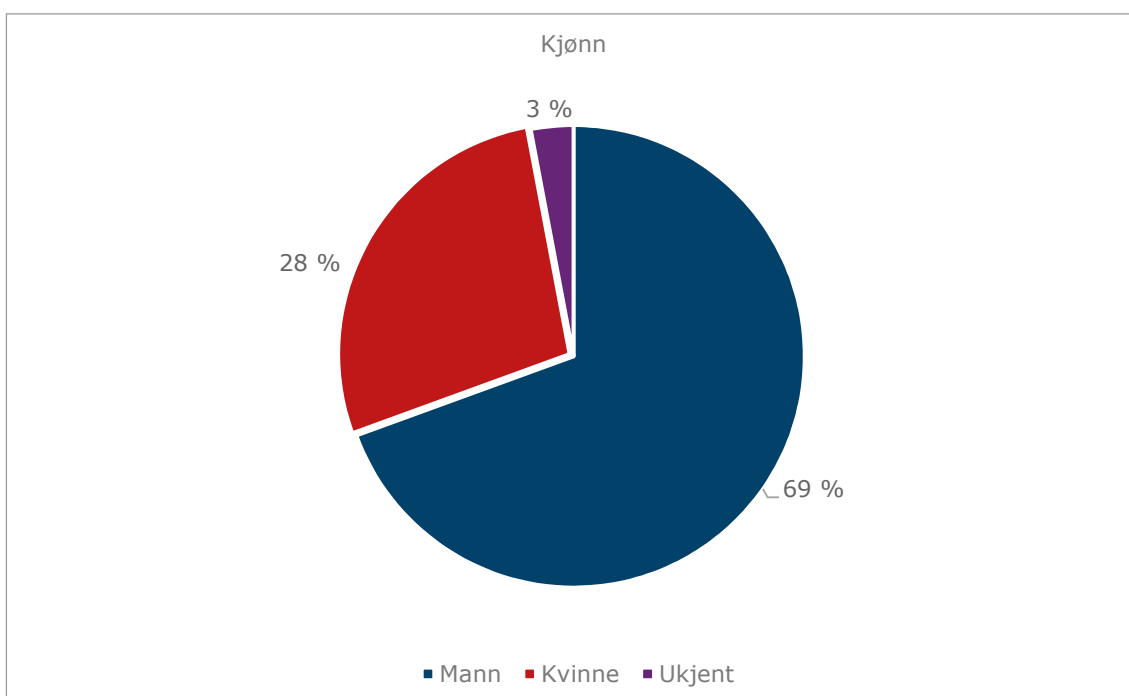
Figur 17: MT-rapporter per virksomhetsområde

9 <https://www.europol.europa.eu/covid-19/covid-19-child-sexual-exploitation>

6. Hvem blir rapportert?

6.1. Kjønn

I perioden 2016–2021 var det totalt 45 837 impliserte¹⁰ personer som ble rapportert i MT-rapporter en eller flere ganger. Dette er en fordobling sammenlignet med perioden 2011–2016. Menn utgjorde størst prosentandel av de rapporterte med 69 prosent, kvinner utgjorde 28 prosent og drøye 3 prosent av impliserte objekter er definert som «ukjent»¹¹ (figur 18). Minimal endring fra perioden 2011–2016.

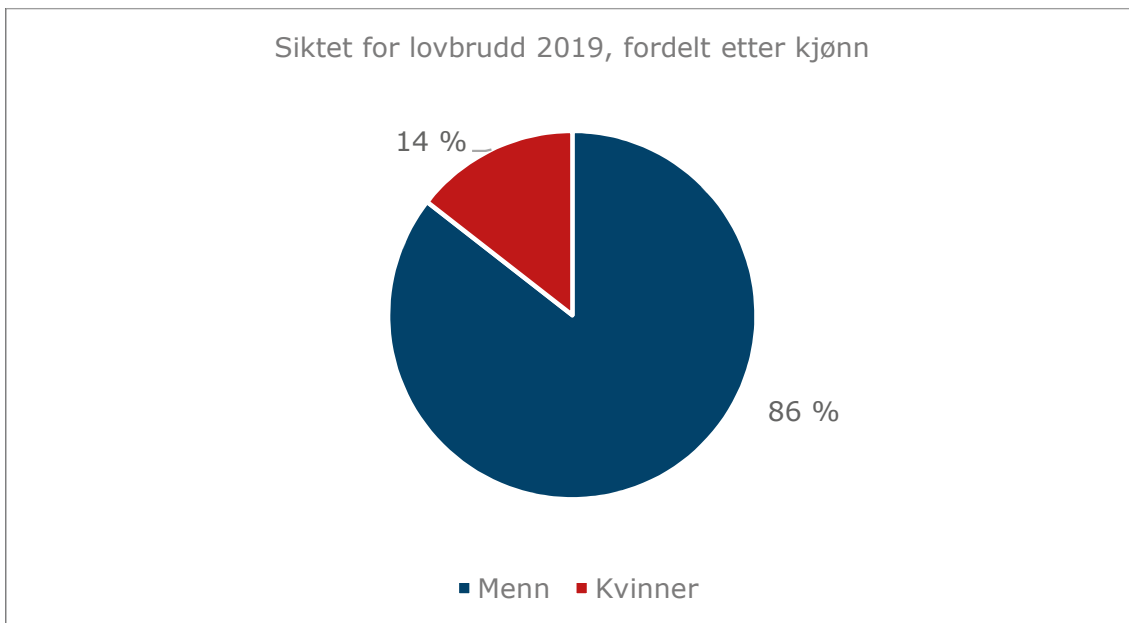
Figur 18: Impliserte personer i MT- rapporter i perioden 2016–2021, mht kjønn.

Kriminalstatistikken 2019¹² viser at når det gjelder siktelser mot personer mht kjønn, var prosentandelen for alle lovbrudd høyere for menn enn for kvinner i forhold til de som var rapportert inn som impliserte i vårt register, for perioden 2016–2021. Av figur 19 ser vi at menn hadde en prosentandel på 86 prosent og kvinner hadde en prosentandel på 14 prosent.

10 Den de rapporteringspliktige mistenker for å være hovedaktøren (person eller organisasjon) i forbindelse med det mistenkelige forholdet

11 I kategorien ukjent finnes både de som er rapportert som ukjent og de som ikke har verdi i feltet «Kjønn» i hvitvaskingsregisteret

12 SSB statistikk <https://www.ssb.no/sosiale-forhold-og-kriminalitet/statistikker/lovbrudde/aar>

Figur 19: Siktelser mot personer mht kjønn i prosent, totale antall lovbrudd – 2019, Kilde: SSB

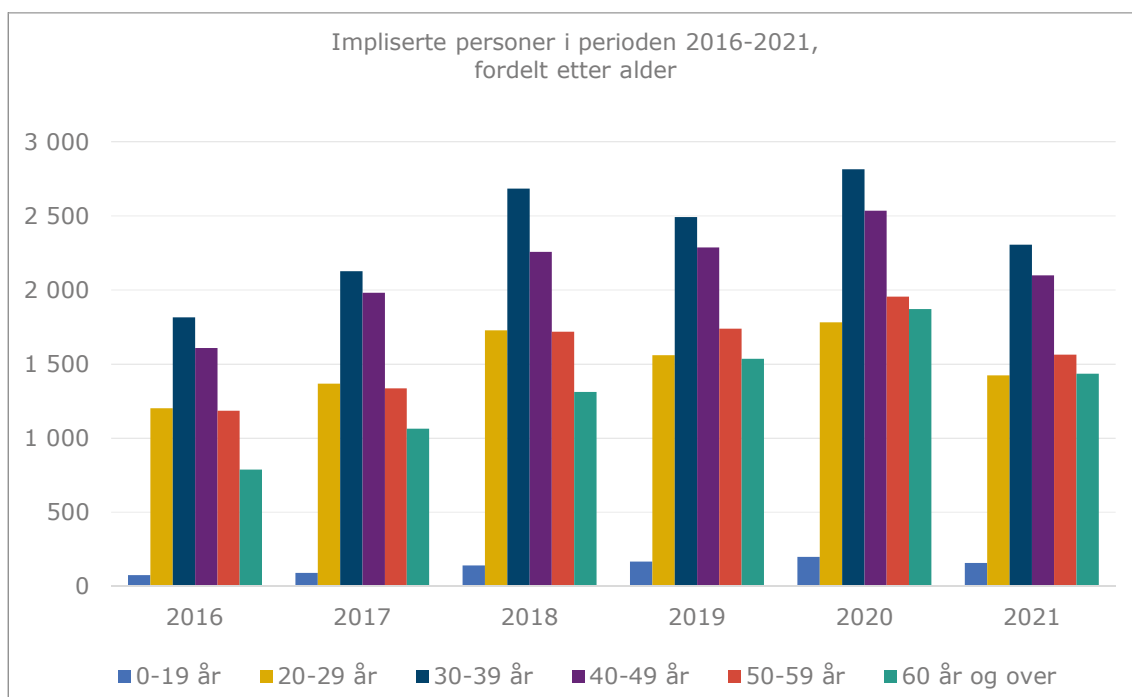
Ser vi på personer sortert på kjønn i saker hvor det var tatt ut siktelse for hvitvasking, finner vi det samme resultatet som for lovbrudd generelt. Prosentandelen for menn var høyere enn for kvinner i forhold til de som var rapportert inn som impliserte i MT-rapporter i perioden 2016–2021, 90 prosent for menn, og 10 prosent for kvinner (figur 20). Vi ser også av statistikkgrunnlaget at antall personer som var siktet for hvitvasking, var 1 477 av 143 442 siktelser. En signifikant økning fra perioden 2011–2016, hvor antall personer siktet for hvitvasking var 46.

Figur 20: Siktelser mot personer mht kjønn i prosent, lovbrudd hvitvasking – 2019. Kilde: SSB

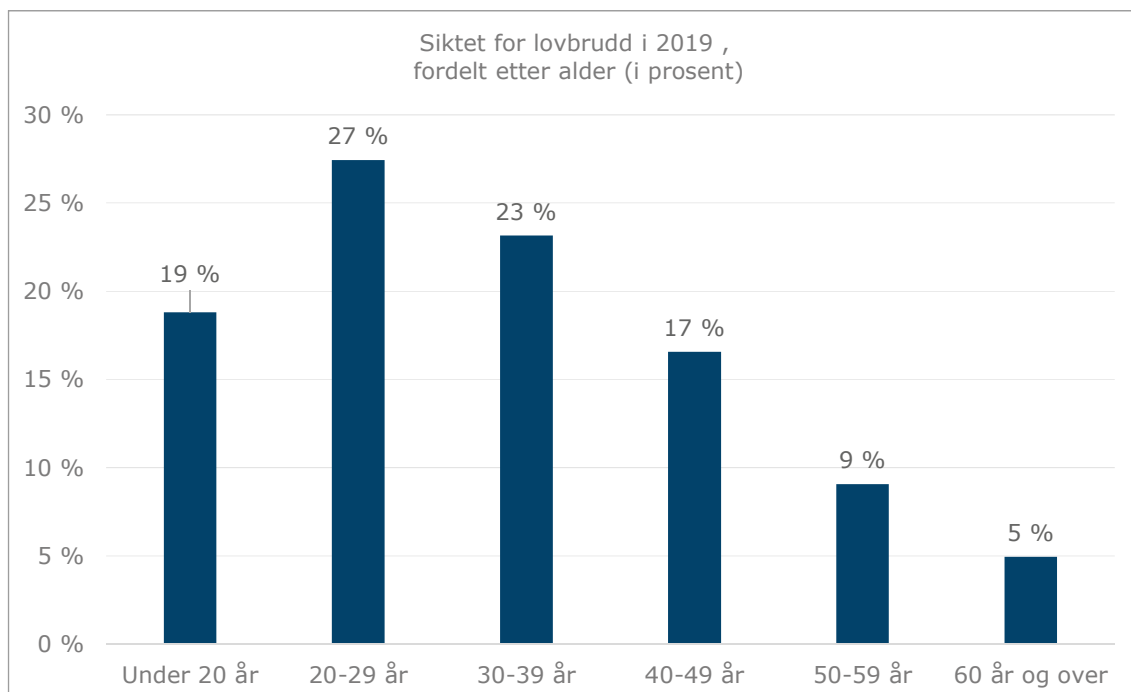
6.2. Alder

Personer rapportert som impliserte i perioden 2016–2021 var i hovedsak 30–49 år. Denne aldersgruppen representerte 50 prosent, med henholdsvis 27 prosent for aldersgruppen 30–39 år og 23 prosent for aldersgruppen 40–49 år. Aldersgruppen over 50 år utgjorde til sammen 32 prosent, fordelt på henholdsvis 17 prosent for aldersgruppen 50–59 år og 15 prosent for gruppen over 60 år. Personer under 30 år utgjorde 18 prosent av det totale antallet impliserte personer, og disse var i hovedsak i aldersgruppen 20–29 år.

Figur 21: Personer etter aldersgruppe rapportert som implisert i MT-rapport i perioden 2016–2021

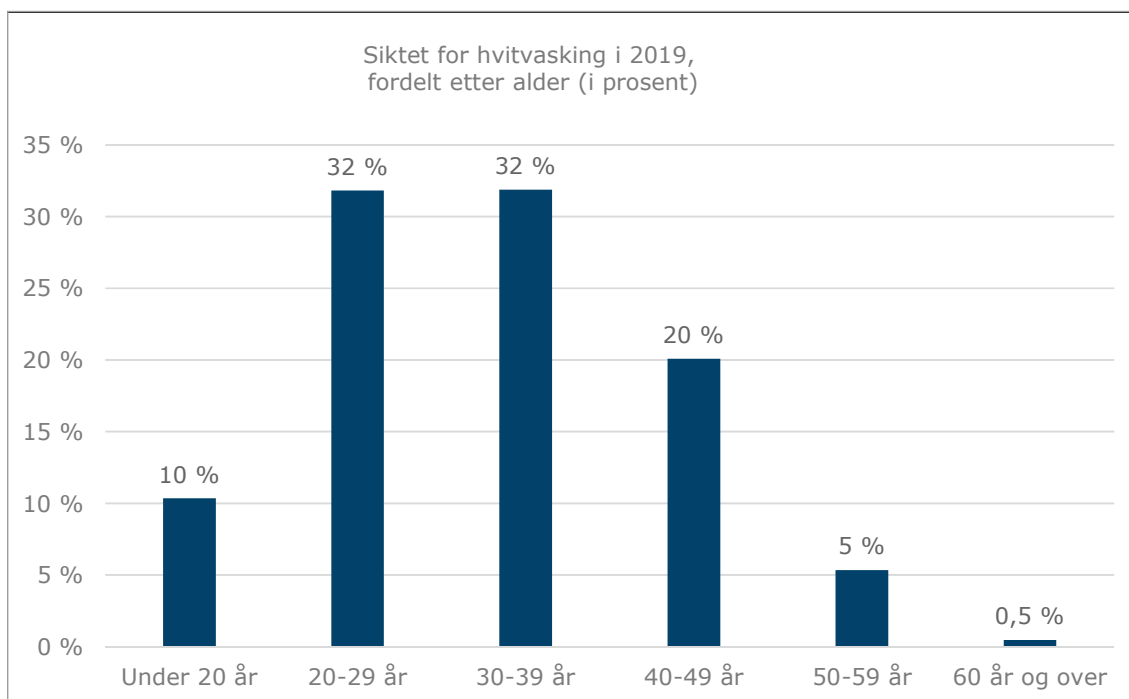
Kriminalstatistikken fra SSB 2019 viser at personer som ble siktet for lovbrudd, var yngre enn personer som ble rapportert i MT-rapporter, dette gjaldt i forhold til totale antall lovbrudd generelt. I forhold til siktelser for hvitvasking var alderen lik som rapportert i MT-rapporter.

Figur 22: Alder på personer som var siktet for totale antall lovbrudd i 2019. Kilde: SSB

Kriminalstatistikken viser at 46 prosent av alle som ble siktet for lovbrudd i 2019, var under 30 år, 40 prosent var mellom 30 og 49 år og 14 prosent var 50 år og over. Sammenlikner vi dette med statistikken på de som var rapportert som hovedpersoner for hvitvasking, var det 42,2 prosent for de under 30 år, 52 prosent for de mellom 30 og 49 år og 5 prosent er i aldersgruppen 50 år og over.

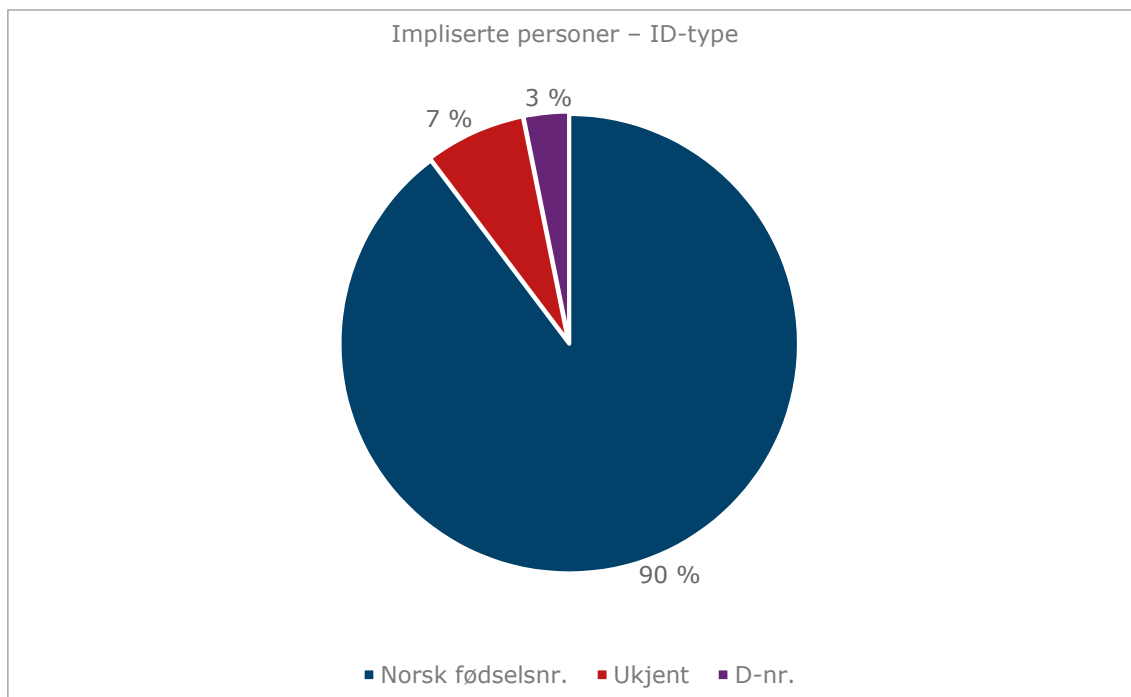
Det var nesten ingen over 60 år som var siktet for hvitvasking i 2019 (figur 23). Sammenlikner vi dette med statistikken over de som ble rapportert inn som impliserte i MT-rapporter, finner vi at gruppen over 60 var på 14,5 prosent.

Figur 23: Alder på personer som var siktet for hvitvasking i 2019. Kilde: SSB

6.3. ID type

Med utgangspunkt i informasjon fra MT-rapporter i perioden 2016–2021 var 90 prosent av impliserte personene registrert med norsk fødselsnummer. Videre ser vi at 7 prosent var registrert som ukjent¹³ og 3 prosent var registrert med D-nummer¹⁴.

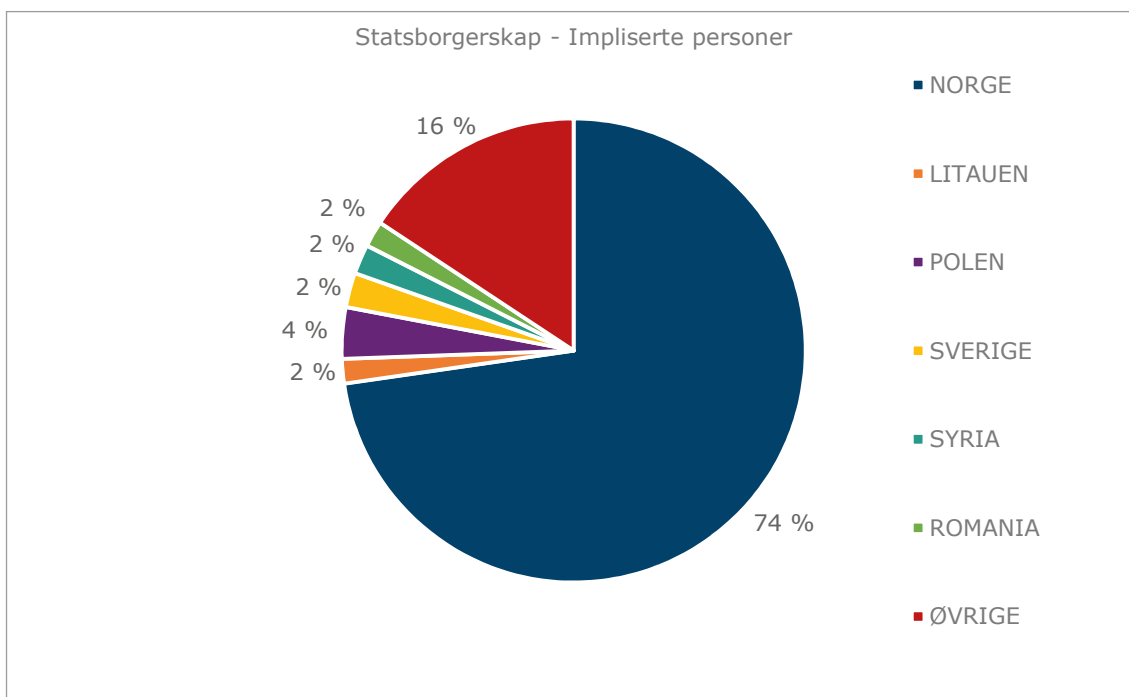
Figur 24: ID type, impliserte personer rapportert i MT-rapporter i perioden 2016–2020

¹³ I kategorien «ukjent» er ikke person-/D-nummer registrert

¹⁴ Skal du jobbe og oppholde deg i Norge i mindre enn 6 måneder, må du ha et D-nummer for å bli registrert i Folkeregisteret. Et D-nummer er nødvendig for å få skattekort (skatteetaten.no).

6.4. Statsborgerskap

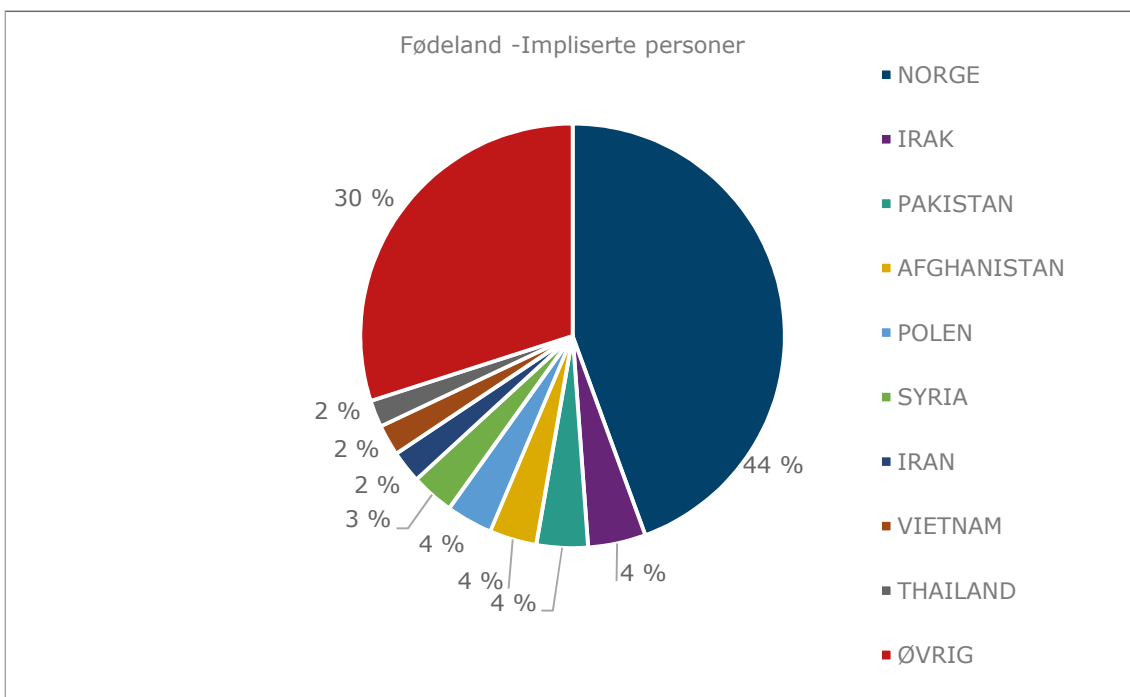
Figur 25 viser fordelingen av statsborgerskap for impliserte personer i perioden 2016–2021. Det var i samme periode registrert 143 ulike statsborgerskap for impliserte personer, en økning på 17 sammenliknet med perioden 2011–2016. Impliserte personer med norsk statsborgerskap utgjorde hele 74 prosent. Personer med polsk statsborgerskap var den andre mest representerte gruppen med 4 prosent. Deretter fulgte impliserte personer med svensk, syrisk, rumensk og litauisk statsborgerskap. Øvrige land som til sammen av alle impliserte personer var 16 prosent, hvert av de landene utgjorde mindre enn 1 prosent.

Figur 25: Impliserte personer i MT-rapporter med registrert statsborgerskap i perioden 2016–2021

6.5. Fødeland

Det var i perioden 2016–2021 registrert til sammen 166 ulike fødeland for impliserte personer rapportert i MT-rapporter, en økning på 12 sammenliknet med perioden 2011–2016. Impliserte personer registrert med Norge som fødeland var 44 prosent. Personer registrert med Irak som fødeland var den andre mest representerte gruppen med 4 prosent. Deretter fulgte Pakistan, Afghanistan, Polen, Syria, Iran, Vietnam og Thailand. Øvrige land var 30 prosent, hvor hvert av de landene utgjorde mindre enn 2 prosent

Figur 26: Impliserte personer med registrert fødeland i MT-rapporter i perioden 2016–2021

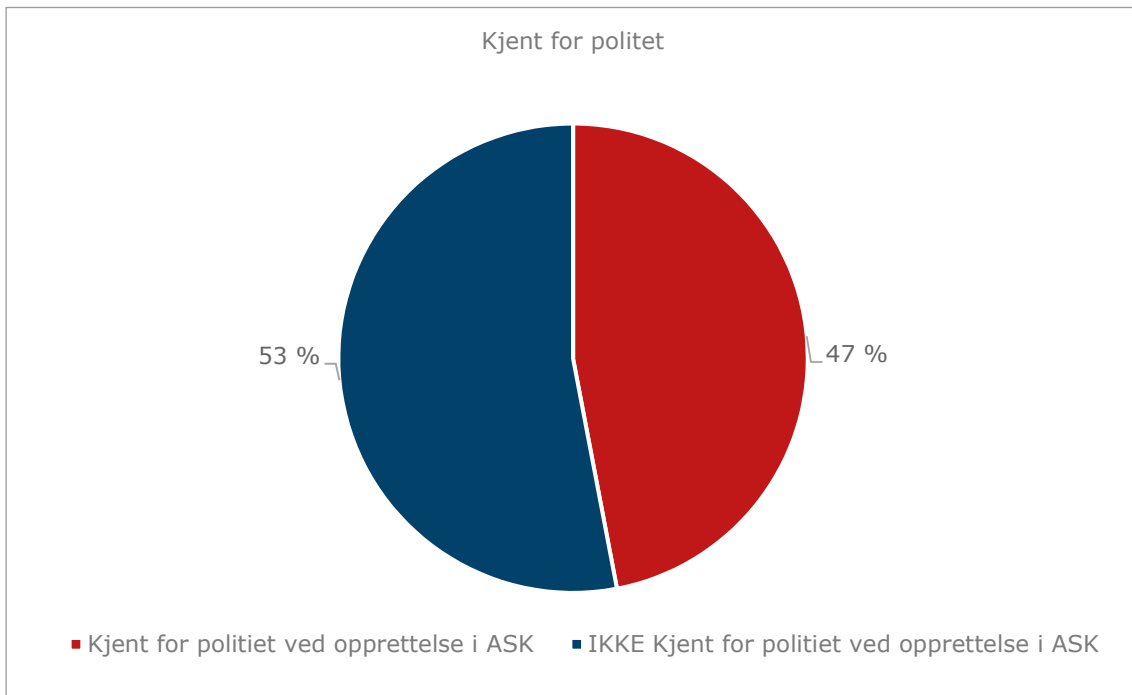
6.6. Tidligere kjent for politiet?

Er personene som blir rapportert i MT-rapporter kjent i politiets registre¹⁵ før de blir rapportert til Økokrim?

Statistikken viser at litt over halvparten av personene ikke var registrert i politiets registre før de ble rapportert til Økokrim i perioden 2017–2020 (figur 27). Statistikken viser at det gjennom hvitvaskingsregimet fanges opp informasjon om personer som politiet for øvrig ikke kjenner til.¹⁶ Tilnærmet samme resultat fant vi også for perioden 2011–2016.

¹⁵ Kriteriet for å bli betraktet som kjent for politiet er at personene er kjent med rollene «mistenkt/siktet/domfelt» i Straffesaksregisteret og/eller «mistenkt/siktet» registrert i politiets etterretningsregister før de ble rapportert til Økokrim.

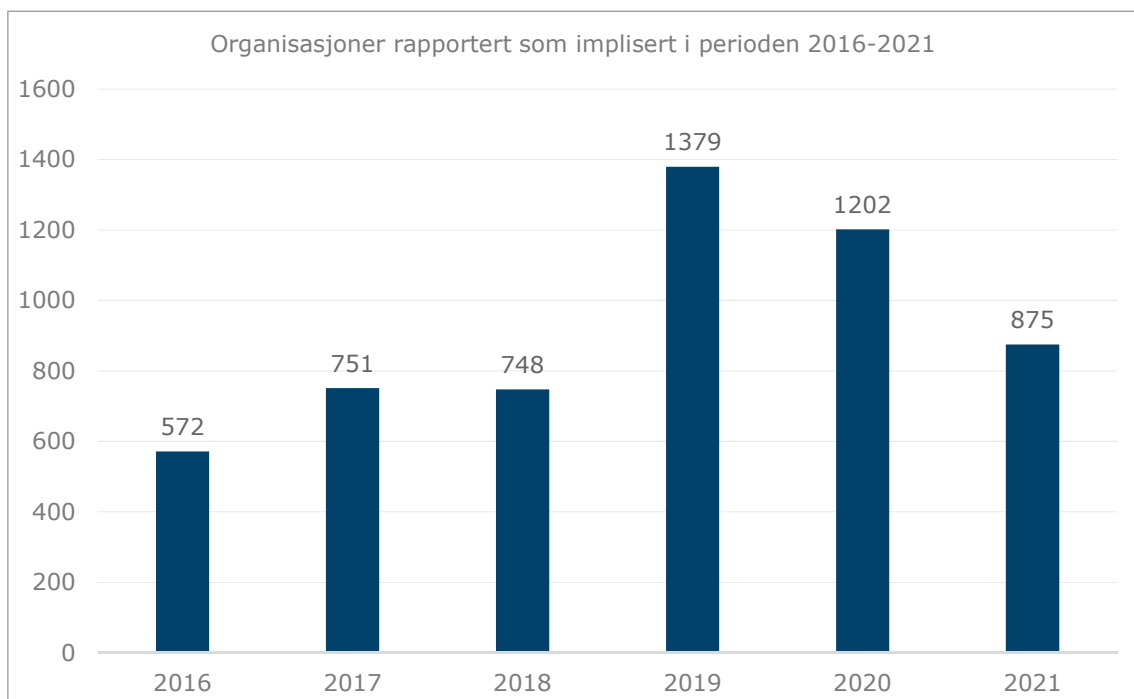
¹⁶ Datauttrekk fra hvitvaskingsregisteret er gjort på personer med fødselsnummer, MT-rapport i perioden 2017-2020

Figur 27: Kjent for politiet ved rapporteringstidspunkt i perioden 2017-2020

6.7. Organisasjoner som blir rapportert

I perioden 2016–2021 ble det rapportert 5 527 impliserte organisasjoner en eller flere ganger i MT-rapporter, en fordobling fra perioden 2011–2016.

Figur 28: Organisasjoner rapportert som implisert i MT-rapport i perioden 2016–2021

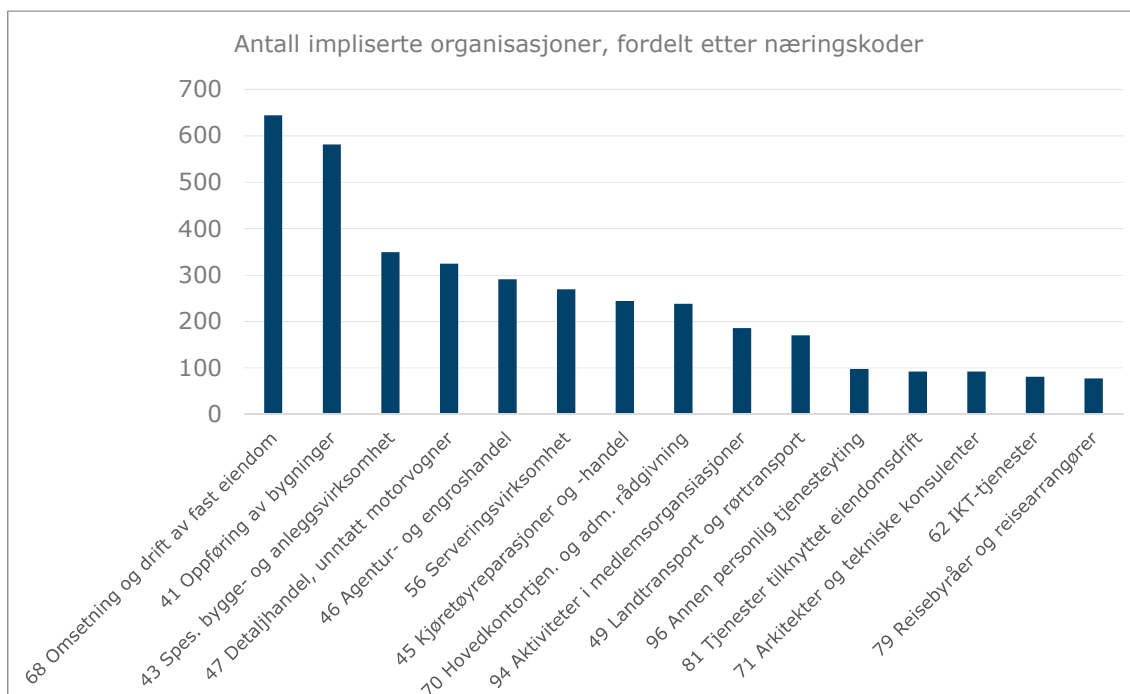
En sammenlikning mot totalt antall innsendte MT-rapporter (tabell 3) viser nesten en doubling fra 2016 til 2020, men likevel rapporteres organisasjoner i underkant av 10 prosent av totalt antall MT-rapporter.

År	2016	2017	2018	2019	2020	2021
MTR m/Impliserte Organisasjoner	572	751	748	1379	1202	875
I % av totalt antall MT-rapporter	6,5%	8,4%	7,0%	11,8%	9,5%	8,8%
Totalt antall MT-rapporter	8 780	8 901	10 748	11 539	12 701	9 997

Tabell 3: Organisasjoner i MT-rapporter i prosent av totalt antall innsendte MT-rapporter per år i perioden 2016–2021

6.8. Næringskoder

Organisasjoner er registrert med næringskoder i enhetsregisteret. Næringskoden viser enhetens hovedaktivitet og fastsettes etter norsk standard for næringsgruppering¹⁷. Noen få organisasjoner er registrert med flere enn én næringskode og kan således være representert i flere kodegrupper. Dette gjelder imidlertid så få organisasjoner, og som oftest med tilstøtende næringer, at vi har valgt å se bort fra dette. I figur 29 ser vi antall unike impliserte organisasjoner fordelt etter næringskoder i perioden 2016–2021.

Figur 29: Antall unike impliserte organisasjoner, fordelt etter næringskoder som er hyppigst rapportert i perioden 2016–2021

17 <https://www.ssb.no/virksomheter-foretak-og-regnskap/nace>

Tabell 4 gir den samme informasjonen som figur 29, men den viser også utviklingen for hvert år i perioden. Det var 79 ulike næringskoder som ble rapportert i MT-rapporter i perioden. I tabellen fremgår de 15 næringskodene som hyppigst ble rapportert.

Impliserte organisasjoner	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Perioden 2016–2021 (samlet sett)
68 Omsetning og drift av fast eiendom	41	75	106	125	158	138	644
41 Oppføring av bygninger	52	93	96	108	136	95	581
43 Spes. bygge- og anleggsvirksomhet	42	47	60	60	78	59	349
47 Detaljhandel, unntatt motorvogner	34	63	36	51	82	56	325
46 Agentur- og engroshandel	18	37	42	90	55	51	291
56 Serveringsvirksomhet	35	56	45	53	46	34	269
45 Kjøretøyreparasjoner og -handel	28	25	37	48	64	41	244
70 Hovedkontortjen. og adm. rådgivning	20	36	34	45	52	25	238
94 Aktiviteter i medlems- organisasjoner	28	43	22	28	40	30	186
49 Landtransport og rørtransport	21	29	22	32	35	24	170
96 Annen personlig tjenesteyting	11	20	15	18	10	24	98
81 Tjenester knytter eiendomsdrift	19	13	14	14	19	13	92
71 Arkitekter og tekniske konsulenter	3	13	14	24	19	14	92
62 IKT-tjenester	8	7	14	18	20	14	81
79 Reisebyråer og reisearrangører	13	19	11	15	14	6<	78

Tabell 4: Oversikt over næringskoder som er hyppigst rapportert i perioden 2016–2021

Omsetning og drift av fast eiendom og oppføring av bygninger har hatt signifikant og størst økning fra 2016. Henholdsvis ble totalt 644 og 581 impliserte organisasjoner rapportert i perioden som tilhører næringsgruppene. Disse ble etterfulgt av spesialisert bygg- og anleggsvirksomhet. Dermed utpekte bygg og anleggsbransjen seg som den bransjen som hyppigst ble rapportert for mistenkelige forhold i perioden 2016–2021.

